

100 lecie odzyskania niepodległości

2018-11-15 00:34

Granica zachodnia Niepodległej

Roman Dmowski

Ignacy Paderewski z żoną

Najistotniejsze wydarzenia związane z kształtowaniem granicy zachodniej II Rzeczypospolitej

- Konferencja w Pszczynie i proklamacja Aktu 5 listopada 1916 r. wprowadziły sprawę niepodległości Polski na polityczne salony świata
- 11 listopada 1918 r. zakończenie I wojny światowej
- Józef Piłsudski, po powrocie do kraju, przejmując władzę od Rady Regencyjnej
- Powstanie Wielkopolskie 27.12.1918 r. – 16. 02.1919 r. zakończone rozejmem w Trewirze, do którego swoim stanowczym ultimatum – grożąc Niemcom anulowaniem rozejmu z Compiègne - doprowadził marszałek Ferdinand Foch
- Konferencja pokojowa w Paryżu zakończona 28.06.1919 r. Traktatem Wersalskim, pod którym, w imieniu Polski, podpisy złożyli Roman Dmowski i Ignacy Paderewski
- Powstania śląskie
- I powstanie śląskie od 16 do 19 sierpnia 1919 r.,
- II powstanie śląskie od 19/20 do 25 sierpnia 1920 r.,
- III powstanie śląskie od 2/3 maja do 5 lipca 1921 r. (już po plebiscycie 20 marca 1921 r.)
- 20 października 1921 r. Rada Ambasadorów akceptuje decyzję rady Ligi Narodów w sprawie podziału Śląska.

Marszałek Józef Piłsudski

Marszałek Ferdinand Foch

Wojciech Korlanty

Wystawę zorganizowano ze zbiorów Archiwum Państwowego we Wrocławiu

kurator wystawy
 Grażyna Broda

opracowanie graficzne
 Paulina Prac

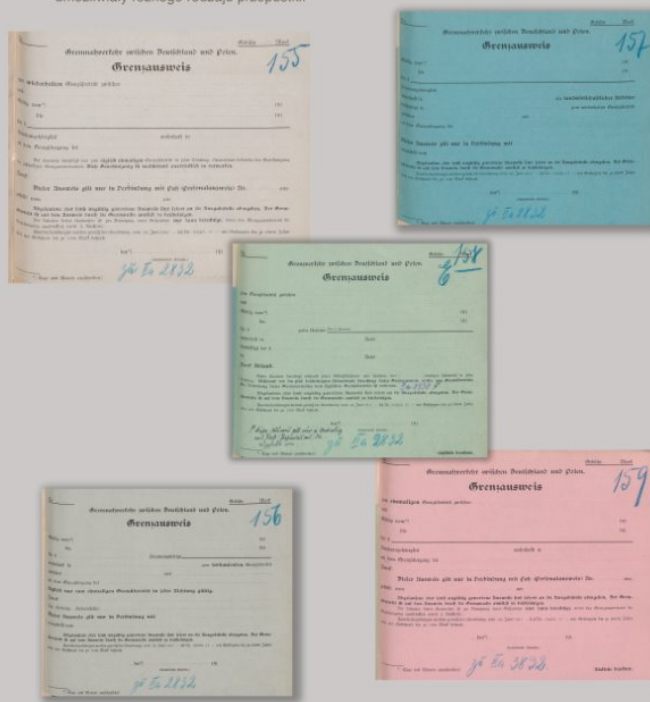
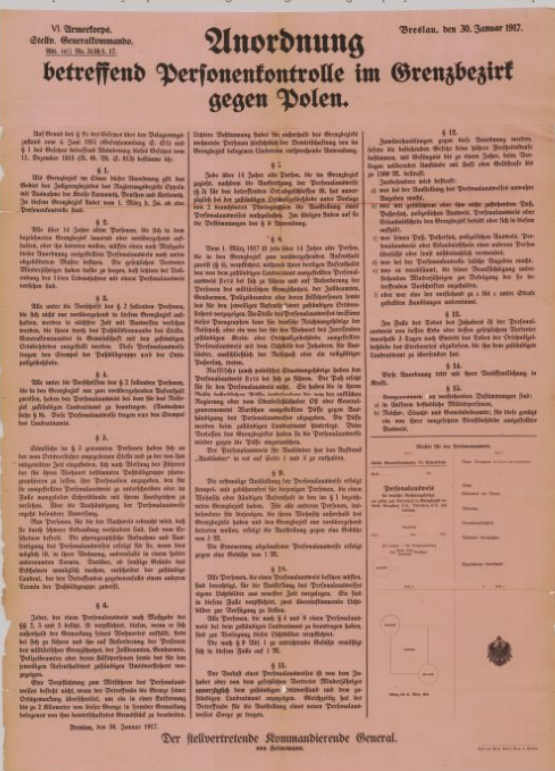

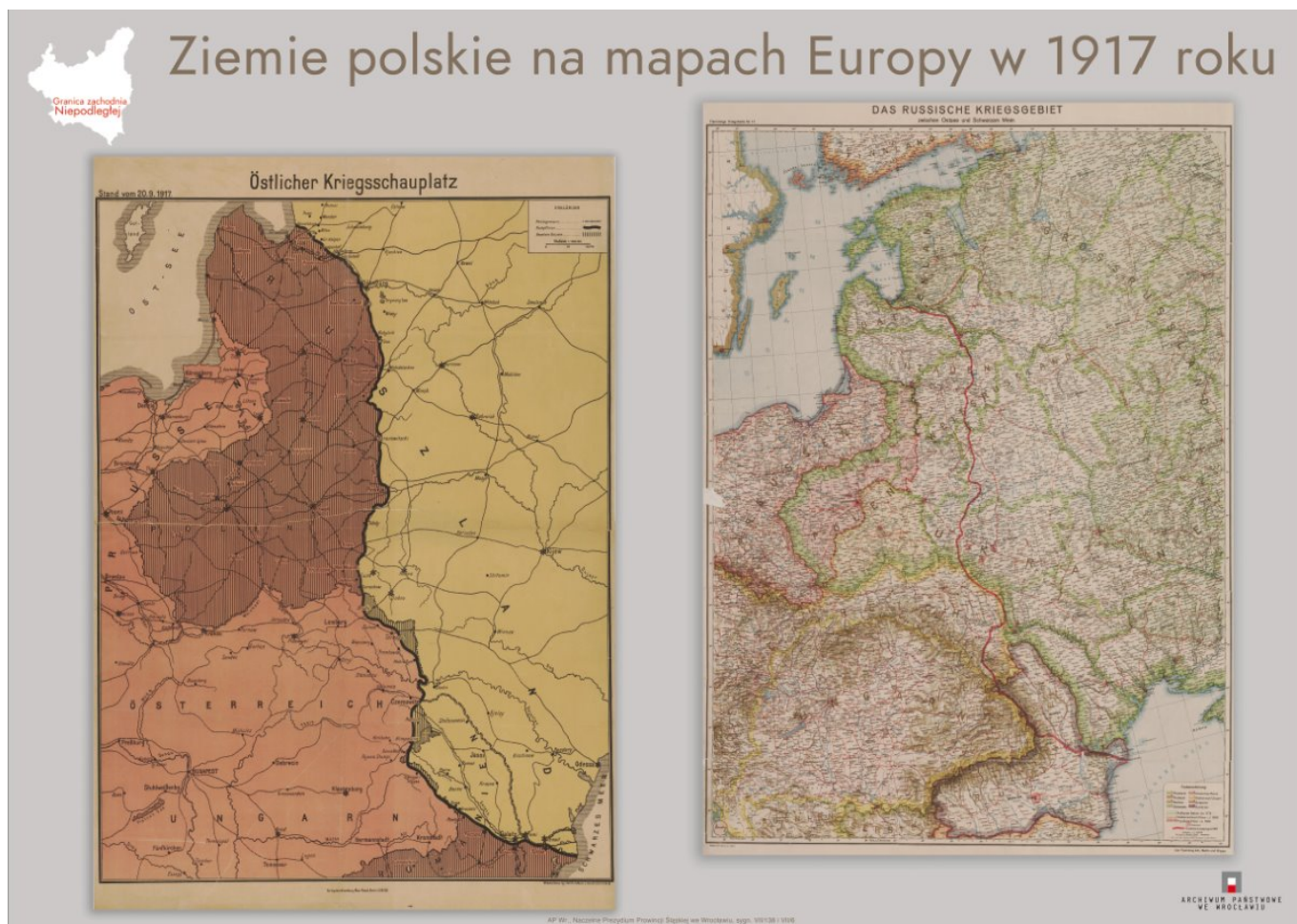
Akt 5 listopada 1916 - granica celna

Zarządzenie dotyczące osobowego ruchu granicznego między Niemcami a Polską

Widoczną konsekwencją Aktu 5 listopada było uszczelnienie polsko-niemieckiej granicy celnej. Zarządzenie dotyczące ruchu granicznego pomiędzy Niemcami a Polską wydał generał Walter von Heinemann, zastępca dowódcy Korpusu VI Armii. Przekroczenie granicy umożliwiały różnego rodzaju przepustki.

AP 80 - Urząd Skarbowy Powiatowy Działalność we Wrocławiu, sygn. 3240, s. 80, 155-159

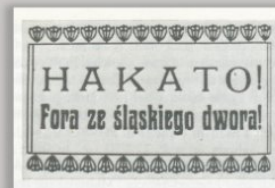
Walka propagandowa o Górny Śląsk

Rysunek Stanisława Ligonia – pruski bocian czaruje śląskie żabki

AP W. – zbiory biblioteczne

Polski plakat plebiscytowy

Granica polsko-niemiecka Niepodległej

Na mocy ust. 4 art. 87 Traktatu Wersalskiego została powołana Komisja Graniczna, która zajęła się delimitacją, czyli szczegółowym określeniem i wytyczeniem granicy pomiędzy Rzeczypospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką, a następnie demarkacją, czyli oznaczeniem jej w terenie. Komisja Delimitacyjna rozpoczęła pracę w terenie dopiero po ratyfikacji Traktatu Wersalskiego przez Niemcy 10 stycznia 1920 r., a zakończyła Protokołem Końcowym Komisji Granicznej z dnia 18 października 1924 r., zaś Konwencję polsko - niemiecką w sprawie uregulowania stosunków granicznych sporządzono w Poznaniu dnia 27 stycznia 1926 r.

W początkowym okresie w skład Komisji wchodził przedstawiciel Francji: - Gardan i Dupont jako przewodniczący Komisji, Wielkiej Brytanii: Boger, Włoch: Tonini, Japonii: Oki, Polskę reprezentował Szembek, a Niemcy Livonius. W okresie późniejszym z prac w Komisji zrezygnowała Japonia, do Francji odwołano Duponta, a Livoniusa zastąpił Etzel.

Komisja Delimitacyjna podzieliła granicę polsko-niemiecką na sekcje, co miało usprawnić wytyczenie jej w terenie. Całość granicy od Bałtyku do styku granic Polski, Niemiec i Czech podzielono na 14 sekcji, z których każda otrzymała oznaczenie literowe od A do O bez I. Granice Polski z Prusami Wschodnimi podzielono na 5 sekcji oznaczonych cyframi rzymskimi od I do V. Zachowany zestaw map z Sekcji J - topograficzny, w skali 1:5000 i geodezyjnych - skale różne odcinków granicy polsko-niemieckiej. Poszczególne odcinki granicy z rejonu Miłicza, w różnej orientacji geograficznej. Zachowały się również mapy sekcji E, F oraz G.

AP Wł., Naczelne Prezydium Powojennej Sędziwy we Wrocławiu, sygn. VII/1, VII/2, VII/3

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
WE WROCŁAWIU

Polska krajem wielonarodowościowym

Najbardziej szczegółowa mapa obrazująca rozmieszczenie ludności żydowskiej na terenie Polski należała do niemieckiej organizacji „Bund deutscher Osten e. V.”

Po ostatecznym ukształtowaniu się granicy II Rzeczypospolitej, odrodzona państwowość polska posiadała obszar 388.634 km² i była krajem wielonarodowościowym, który zamieszkiwało jedynie 69 % Polaków, 14 % Ukraińców, 9 % Żydów, 3 % Białorusinów, 2 % Niemców, 1 % Rosjan oraz 2% stanowiły inne narodowości (według spisu powszechnego z 1931 r.).

Zachodnia granica II Rzeczypospolitej Polskiej w atlasie polskim.

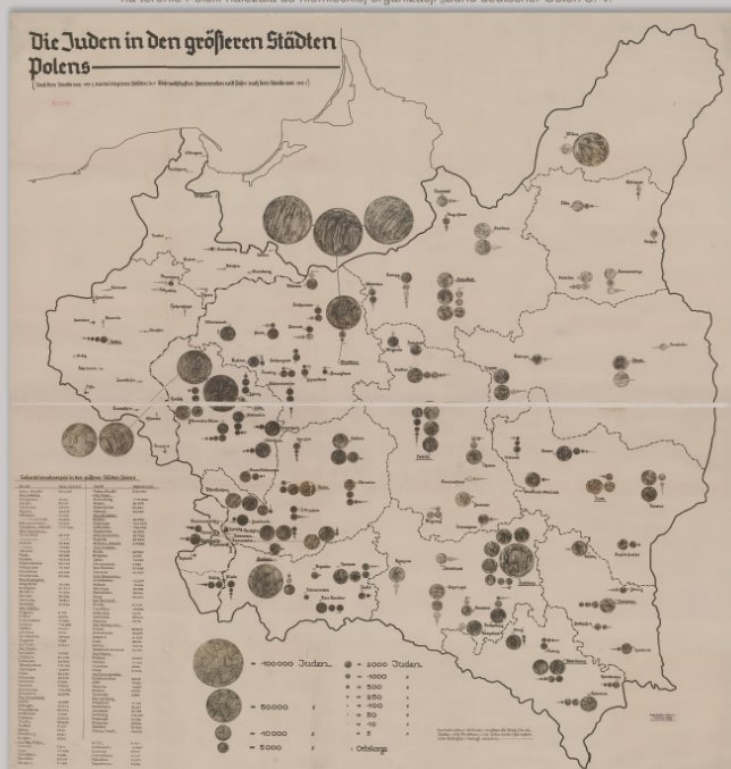

AP Wł., Zbiory historyczne

Zachodnia granica II Rzeczypospolitej Polskiej w atlasie niemieckim.

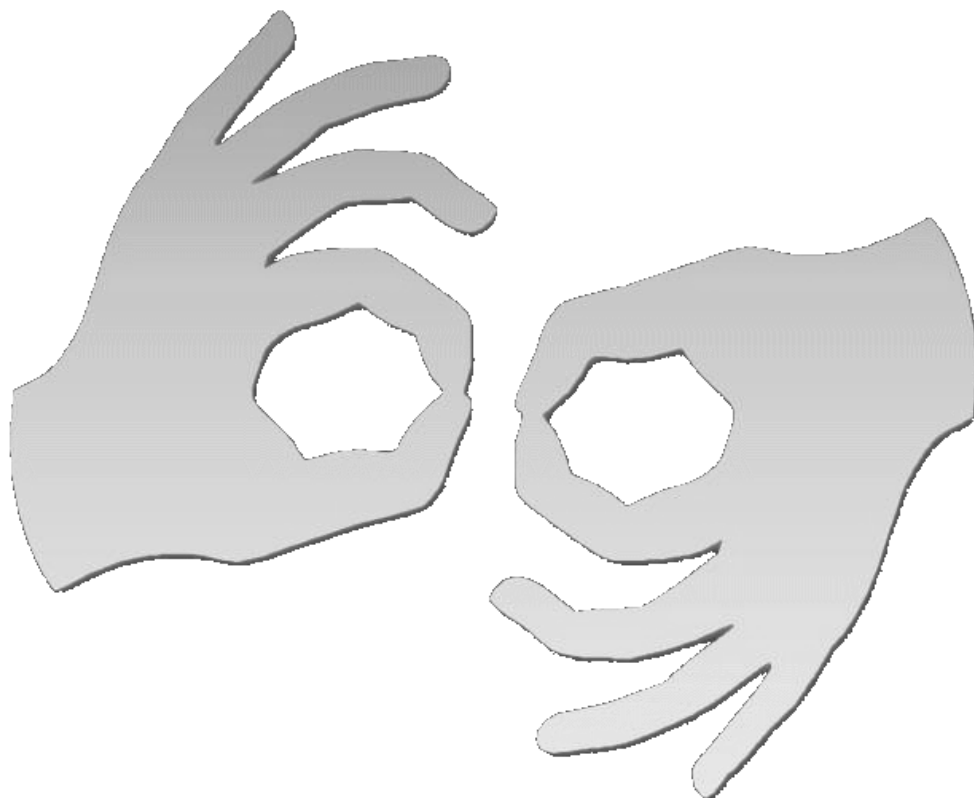

AP Wł., Naczelne Prezydium Powojennej Sędziwy we Wrocławiu, sygn. VII/7

AP Wł., Naczelne Prezydium Powojennej Sędziwy we Wrocławiu, sygn. VII/5

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
WE WROCŁAWIU

[Tłumacz online](#)
[języka migowego](#)

Source URL: <https://www.wroclaw.ap.gov.pl/wystawy/100-lecie-odzyskania-niepodleglosci>